

الماسی:

زیبایی‌های کر بلا را تصویری کنیم

جهانگیر الماسی گفت: حرمت محرم و صفر، ایمان را در پی دارد؛ حریم محرم و امام حسین(ع)، حریم پاکی است.

جهانگیر الماسی در گفت‌وگو با نسیم در رابطه با فیلم و سریال‌های ساخته

شده با مضمون محرم بیان کرد: اگر در این نوع از کارها به مفهوم واقعی، انگیزه و اهداف واقعی امام حسین(ع) در قیام کر بلا پرداخته نشود و تنها یک کار سطحی برای انجام وظیفه باشد تاثیراتش قطعا نه تنها مثبت نخواهد بود بلکه برعکس منفی خواهد بود. هرچه این مضمون سطحی‌تر نشان داده شود قطعا در این راه باختایم. این کارگردان در رابطه با احساس خود در رابطه با امام حسین (ع) گفت: ۱۴۰۰ سال است که شیعه با تکیه بر شخصیت امام حسین(ع) حرکت و سعی می کند ارزش‌های پنهان و آشکار کر بلا را فهمیده و در راه اهداف والای امام حسین(ع) گام بردارد. وی افزود: حرمت ماه محرم و صفر موجب می‌شود ایمان به وجود بیاید. حریم ماه محرم، حریم شخصیت امام حسین(ع) و حریم پاکی است، مبدا روزی برسد که کسی از عاشورا بخواهد استفاده ابزاری بکند. الماسی تصریح کرد: علت اینکه حضرت زینب (س) فرمودند من جز زیبایی ندیدم این است که خون حسین(ع)، خون پسران و یاران امام حسین(ع) زیبا است، برای اینکه گذشت و صوری آنها زیبا است و ما باید از ایشان، اهل بیت و یارانشان صبر، اتحاد، مهربانی، گذشت و پاکی را بیاموزیم. این بازیگر تأکید داشت: من فکر می‌کنم همه ما باید در فکر زنده نگاه داشتن این جوانب محرم باشیم و صرف عزاداری کافی نیست بلکه باید با این بیندیشیم.

آوینی و معجزه روا یتگری ماجرای کر بلا

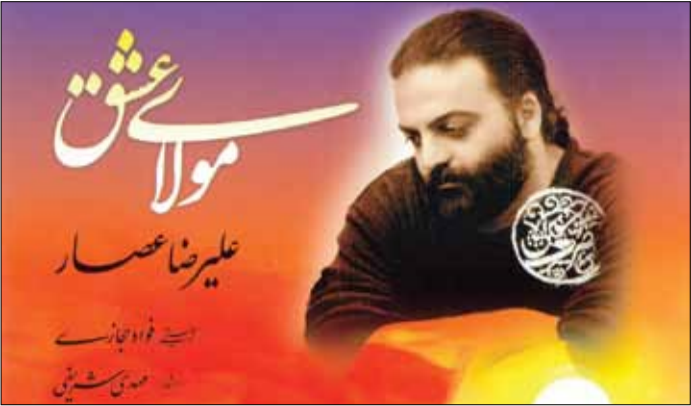

کتاب فتح خون اثر شهید مرتضی آوینی است که در ۲ بخش به تحلیل و رازگشایی وقایع و ماجراهای کر بلا می‌پردازد؛ آوینی این اثر را که بخش اعظم آن در محرم سال ۱۳۶۶ به رشته تحریر درآورد، در سال‌های بعد ویرایش و تکمیل کرد. در ۱۰ فصل با عناوین هجرت عظیم، کوفه، مناظره عقل و عشق، قافله عشق در سفر تاریخ، کر بلا؛ ناشائلیل، فصل تمیز خبیث از طیب (اتمام حجت)، غربال دهر، سیاره رنج و تماشاگه راز به وقایع ظهر عاشورا می‌پردازد. به گزارش نسیم، متن کتابت از دو پاره کلی تشکیل شده است. پاره اول که متن اصلی کتاب را شامل می‌شود به شرح و بیان وقایع و توصیف ماجراهای پیش‌آمده از رجب سال ۶۰ تا محرم سال ۶۱ هجری می‌پردازد و پاره دوم که از زبان «وای» روایت می‌شود، تحلیل و رازگشایی همان وقایع و ماجراهاست که بخش برجسته «فتح خون» در واقع قسمت دوم کتاب است. «بینه جادو»، «مرکز آسمان»، «سفر به سرزمین نور»، «سیم حیات»، «هان و حیات باطنی انسان»، «آغازی بر یک پایان»، «درایی دیگر»، «یک تجربه ماندگار»، «رستاخیز جان»، «توسعه و مبانی تمدن غرب» و… از جمله آثار این شهید به شمار می‌رود. در بخشی از این کتاب می‌خوانیم: ای تشنگان کوثر ولایت! بیایید… من سرچشمه را یافته‌ام و اسفا! باطن قبله را زهاکر دناید و بر گرد دیوارهایی سنگی می‌خردید؟ بیایید… باطن قبله اینجاست. به خدا، اگر نبود که خداوند خود اینچنین خواسته، می‌دیدي کعبه را که به طواف امام ادمه است و حجرا لاسود را می‌دیدي که با او بیعت می‌کند. مگر نه اینکه انسان کامل، غایت تکامل عالم است؟..ای امت آخرا بر شما چه رفته است؟ مگر تا کجا می‌توان درمجا قفلت و کوری فرو شد که خورشید را نشناخت؟ معاویه مرده است و یزید بر خلافت خویش از مردم بیعت می‌گیرد. آیا می‌توان دست بیعت به یزید داد و آنگاه باز هم به جانب قبله نماز گزارد؟ یزید که قبله نمی‌شناسد، یزید که نماز نمی‌گزارد، چه رفته است شما را ای امت آخر؟ .. مکه، مدینه، بصره… دمشق.

آیا در این دیار خاموشان زنده‌ای باقی نمانده است که سحر شیطان او را از خویشتن نربوده باشد؟ آیا کسی هست که روح خویش را به شیطان نفروخته باشد؟ وامحمد! چرا هیچ دستی و علمی ازهیج جا به باری حق بلند نمی‌شود؟ آیا همه دست‌ها را بریده‌اند؟ زبان‌ها را نیز؟ پس چرا هیچ فریادی به دادخواهی برنخاسته است؟ حضرت امام حسین از روز جمعه سوم شعبان که قافله عشق به مکه رسیده است تا هشتم ذی‌الحجه که مکه را ترک خواهد کرد، چهارماه و چند روز در این شهر توقف داشته است… ۴ ماه و چند روز، نه، واقعه آن همه شتاب‌زده روی نداده است که کسی فرصت اندیشیدن در آن نیافته باشد. و با این همه از هیچ شهری جز کوفه ندایی برنخاست. ما کوفیان را بی‌وفای ما، مظهر بی‌وفایی و این حق است؟ اما آیا نباید پرسید که از کوفه گذشته، چرا از مکه و مدینه و بصره و دمشق نیز دست‌بی به یاری حق از استین بیرون نیامد جز آن هفتاد و چند تن که شنیداید و شنیدایم؟ اگر نیک بیندیشیم، شاید انصاف این باشد که بگوییم باز هم کوفیان! که در آن سرزمین اموات، جز از کوفه جنبشی برنخاست؛ بازهم کوفیان! فصل اتحاد رسیده و قلب‌ها نیز یخ زده بود. حیات قلب در گریه است و آن «قتل الغزبات» کشته شد تا ما بگرییم… خورشید عشق را به دیار مرده قلب‌هایمان دعوت کنیم و بر فها آب شوند و فصل انجماد سیری شود مدینه، سرزمین انصار مقصد هجرت رسول اکرم، رضا به هجرت فرزند و رسول خدا داد و خاموش ماند.

نگاهی به تجلی موسیقی عاشورایی در آلبوم مولای عشق علیرضا عصار

تیغ بر روی حقایق می‌کشند

می‌خواند. چهار گاه یکی از ۷ دستگاه موسیقی ایرانی است که ماهیتی حماسی دارد. اهمیت موسیقی آوازی در تعزیه به گونه‌ای است که ایفاگران نقش‌ها باید از دستگاه‌های موسیقی مطلع باشند تا اگر نقش آنها تغییر یافت، بتوانند در آواز معین بخوانند. آنان با تشخیص بجا و صحیح کاربرد نغمه‌ها و جایگاه آنها در تعزیه جهت تأثیر گذاری بیشتر آن در قلوب مردم، سود جستند این هنرمندان در اثر سال‌ها ممارست دریافتند چه دستگاه‌ها و گوشه‌هایی را در هر یک از مجالس مختلف به کار گیرند تا باز تاب حسی مطلوبی داشته باشد.

- میراث‌داران موسیقی عاشورایی**
- پایبندی به مناسک و سنن دینی و مذهبی یکی از بارزترین خصایص ایرانیان است، با درنظر گرفتن چنین مهمی، حفظ و بقای سنت موسیقی عاشورایی سال‌هاست در توليدات موسیقایی ایرانی رنگ باخته است. موسیقی عاشورایی هیچگاه در عرصه موسیقی سنتی و کلاسیک ایرانی به‌صورت شایسته تجلی نداشته‌است و عمدتاً موسیقی خانقاهی است که با صورت‌های گوناگون در جریان اصلی موسیقی کلاسیک منجلی می‌شود؛با توسعه موسیقی پاپ ایرانی در دهه ۷۰ تلاش‌هایی برای اعتدالی موسیقی عاشورایی با اجراهای پاپ صورت پذیرفت اما تلاش‌های مذکور صورت جریان‌سازی نداشته و ندارند و تک‌آهنگ‌های منتشر شده مبتنی بر تلاش فردی شکل گرفته‌اند و پیوسته از انواع بدایع ذوقی و هنری و مقطعی سود بردند.البته آلبوم‌های عاشورایی غریبانه یک و دو با صدای غلام کویتی‌پور تنها رویداد موسیقایی حماسی – آیینی به شمار می‌رود اما در عرصه موسیقی پاپ آنچه مسلم است انگیزشی برای اعتلای موسیقی ششورایی وجود نداشت.

ورود کاروان به کر بلا

باز از راه محرم غم رسید
بر زمین آسمان ماتم رسید
این هالال قد کمان دیگر است
«لینا تکما مک» اندر سر است خرقه‌را بار دیگر تن کنید
آتشی در قلب این خرمن کنید
طبل و شیپور عزا را سر دهید
هفت اقلیم عطش را در دهید
ورد صوفی حا و سین و یا و نون
فاعات فاعات فاعالون
«حای» آن حامیم ذات کبریا
«سین» آن سرها زپیکرها جدا
«یای» آن یکتاپرست و بذکرون
«نون» آن باشت قسم بر یسترون
سینه از درد فراغت خسته است
دل به روی غیر تو او بسته است
هیچ دانی در دلم جا کردی؟
عرش حق شش گوشه بر پا کردی؟
عشق‌بازی با تو معنا می‌شود
نور حق با تو هویدا می‌شود…

نبرد امام حسین(ع)

بعد من تنها روی از من جدا
دل قوی دار و توکل بر خدا
خواهرم دیگر سخن پایان رسید
نوبت سالار مظلومان رسید
چون به زین ذوالجناح او جا گرفت
افتاب عالم و دنیا گرفت
پس روان در جنگ ثار الله شد
عالمی در ماتم آن مرد شد
چون حسین مرکز به دورش کردگار
دست خود بالا گرفت در کارزار
هل منی زد بر جمیع اعدا
گفت لشکر! من حسینم من حسین
یک نفر پاسخ ندادش جز خدا
گفت لشکر! من حسینم من حسین
آدم و عالم زداغم شور شین
اینچنین مهمان‌نوازی می‌کنید؟
با حبیب‌الله بازی می‌کنید؟
کمی پذیرایی زهمان تیغ بود؟
بازی طفلان کجا با جیغ بود؟
خود شما دعوت زمن نموده‌اید
تیغ و خنجر روی من بگشوده‌اید
دعوتم کردید آیهم سوبتان
آدم این است وفای کویتان
من نسب از پشت احمد می‌برم
سینه عدوان حق را می‌درم
آنکه باشد جانشین مصطفی
باب من باشد علی مرتضی

تاریخی مطرح می‌کند. البته پیامد گوش سپردن به این آلبوم عاشورایی این است که مهتران و کهتران خواهند فهمید که کر بلا هیچگاه آوردگاه مذاکره نبود، اگر کسی بنا به مصلحت چنین پیامی را سعی می‌کند به صورت استنباطی از واقعه کر بلا و عاشورا برداشت و عرضه کند کافی است او را هدایت کنیم به قطعه خاک خونین. در این قطعه با شور و حزنی حماسی عصار می‌خواند:

قبله تو عشق و مستی، قتلگاه

این قبایل قبیله‌هاشان بر گناه

ما خدایان زیادی ساختیم
مال مردم را به خود پرداختیم
یکی از ویژگی‌های آلبوم مولای عشق این است که شیوه نوحه‌خوانی که آکنده از اقتباس‌ها و نوآوری‌هاست به‌عنوان گونه مهم و برطرفداری از میراث موسیقی عزا در ایران در نوع تنظیم قطعه خاک خون به خوبی شنیده می‌شود. در این میان، شورخوانی یکی از ارکان اصلی موسیقی سوگ در ماه محرم است و پیوند تازماری با عناصر پیچیده‌تر موسیقایی دارد که در آلبوم سجاده عشق شنیده می‌شود. آلبوم مولای عشق به دلیل متن جاری در کلیت اثر هیچگاه سوی کهنگی نخواهد گرفت. سازندگان اثر از لحاظ مضمون، نوحه و شعرخوانی را در پیوند با فرم موسیقی مذهبی عاشورایی ترکیب کرده‌اند. با این تفاوت که ریتم نقش مهم‌تری از شعر در آن ایفا می‌کند و تنظیم قطعاتی مثل خاک خون،مولای عشق و سجاده عشق از لحاظ فرم بر ریتم عاشورایی استوار است و در بین انواع موسیقی دستگاهی بیشترین شباهت را به تصنیف موسیقی ایرانی – ماشورایی دارد و سازندگان به علت داشتن اشراف به موسیقی ردیف دستگاهی، کیفیت ریتمیک آلبوم را ارتقا داده‌اند. ریتم مهم‌ترین نقش را در این آلبوم دارد، زیرا این فرم از موسیقی برای سینه‌زنی و زنجیرزنی مورد توجه است و برای این نوع از عزاداری وجود ضرابهنگ امری مهم است، نوحه‌خوانی از لحاظ فرم بر پایه ریتم استوار است و در بین مکاتب موسیقی دستگاهی بیشترین شباهت را به تصنیف موسیقی ایرانی دارد. در این آلبوم علاوه بر قطعات موسیقایی مهدی شریفی و علیرضا عصار اشعار شریفی را به صورت دکلمه با نای ملایم عاشورایی می‌خوانند و صدای شریفی به همراه قالب حماسی‌خوان عصار ترکیب هارمونیک خوبی را در این آلبوم به‌وجود آورده است. مولای عشق از معدود تلاش‌های گونه موسیقی پاپ برای زنده نگه داشتن موسیقی عاشورایی است.

خاک‌خونین

چون قدم بر خاک خونین داشتی
بذر غیرت در زمین می‌کاشتی
زهر عشق حق به حمد آمیختی
در رکوعت می به ساغر ریختی
قبله تو عشق و مستی، قتلگاه
این مشایخ قبیله‌هاشان بر گناه گویمت از هفت‌رنگان مو به مو
خرقه‌پوشان دغلکار دورو
سجده بر پست و ریاست می‌کنیم
با خدا هم ما سیاست می‌کنیم
کو نشانی که شما اهل دلید
جملگی‌تان بر نماز باطلید
می‌چکد شک بر سر سجاده‌ها
وای از روزی که افتد پرده‌ها
ما خدایان زیادی ساختیم
مال مردم را به خود پرداختیم
چون قدم بر خاک خونین داشتی
بذر غیرت در زمین می‌کاشتی
زهر عشق حق به حمد آمیختی
در رکوعت می به ساغر ریختی

پس به شمشیر تکیه کرد و ایستاد

قوم دون را همچنان اندرز داد
نیزمای دیگر به پشتش شد فرود

کرد بیرون و بزد از رویه‌رو
ناگهان تیری گلویش را درید
از گلولی پاک او خون می‌جهید
هی زجا برخاست هرکس ضربه زد
هی فتاد و کر بلا را بوسه زد
ضربتی بر روی دندان‌ها زدند
آتش غم بر دل و جان‌ها زدند
مالک ابن نصر کندی پیش بود
در بی‌اش خولی کافر کیش بود
یک نفر دستار او را باز کرد
یک نفر پیراهنش را ساز کرد
آن دگر تا دست و انگشت بدید
بی‌درنگ انگشت آقا را برید
بعد از آن شمر لعین آمد زراه
آن طرف زینب دوان تا قتلگاه
شمر کافر از قفا سر را برید
روبه‌رو زینب، دل از مولا برید
حالتی از اشک تا مقتل فتاد
گوییا زینب همانجا جان بداد
سر بروی نیزه لشکر شادمان
روبه‌روشان در حرم آه و فغان
تیره شد خورشید در ظُهر بلا
باد سرخی می‌وزید در کر بلا…

حامد زمانی مداحی کرد

حامد زمانی شب پنجم محرم میهمان حسینیّه پیروان مهدی(عج) بود. حاج‌محمد طاهری، مداح برای نقایقی میکروفون را در اختیار حامد زمانی گذاشت تا برای حضارن شعرخوانی کند به گزارش تنسین، حامد زمانی شب پنجم محرم در هیأت مکتب الزهر(س) حاضر شد و میهمان حسینیّه پیروان مهدی(عج) بود. حاج محمد طاهری، مداح برای دقایقی میکروفون را در اختیار حامد زمانی گذاشت تا برای حضارن شعرخوانی کند حامد زمانی در مصاحبه‌های مختلفش گفته که کارش را با قرائت قرآن و مداحی در شهرستان محل زندگی‌اش شروع کرده است.

■ ■ ■

خیمه‌های «سوگ چاه‌گان»

در برج میلاد برپا می‌شود

حسین پارسایی با همکاری برج میلاد تهران خیمه‌های «سوگ چاه‌گان» را در بلندترین برج کشور به‌عنوان یادمان ملی ایرانیان برپا می‌کند. خیمه‌های «سوگ چاه‌گان» - اجتماع آیینی اصحاب فرهنگ و هنر- با هدایت و کارگردانی پارسایی در محوطه باز برج میلاد برپا می‌شود. در مجموعه برنامه‌های «سوگ چاه‌گان» که از تاریخ ۲۲ آبان ماه آغاز می‌شود، ۱۰ خیمه برای اجرای نمایش و مراسم آیینی-عاشورایی، میزبان عزاداران حسینی خواهند بود. در هر یک از این خیمه‌ها برنامه‌هایی چون نمایش، آیین‌ها و سونگینه‌های مختلف عاشورایی با حضور اهالی اصحاب شاخص فرهنگ و هنر برگزار می‌شود. تاکنون حضور هنرمندانی چون سیما تیرانداز، آرش دادگر، ساسر خاسب و ایوب آقاخانی به‌عنوان کارگردان برای اجرای نمایش در خیمه ویژه آن، قطعی شده است. از سوی دیگر هر شب در خیمه بزرگ «سوگ چاه‌گان» رسول نجفیان با ساز و صدای خود، با این مراسم عاشورایی همراه خواهد بود و ناصر فیض نیز با همراهی جمع بزرگی از نامداران ادب فارسی، در خیمه شعر، میزبان فرهیختگان عزادار حسین(ع) می‌شود. همچنین برنامه‌هایی چون اجرای تعزیه، نقالی، مقتل‌خوانی، چلووش خوانی، منقبت‌خوانی، سقاخوانی، علم گردانی و… «سوگ چاه‌گان» از ۲۲ آبان ماه تا اول آذرماه ۹۳ از ساعت ۱۸ تا ۲۲ در برج میلاد میزبان اهالی فرهنگ و هنر و عموم علاقه‌مندان فرهنگ عاشورایی است.

■ ■ ■

روایت واقعه عاشورا از زبان ۳ مشک خالی

نمایش عروسکی «هشک‌های خالی» به کارگردانی زهرا مریدی که از زبان ۳ مشک خالی از آب که عاجز از سیراب کردن خلدان امام حسین (ع) در واقعه کر بلا هستند، روایت می‌شود تا ۸ محرم در مرکز تئاتر عروسکی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان روی صحنه است. زهرا مریدی، کارگردان نمایش عروسکی «هشک‌های خالی» درباره اجرای این اثر نمایشی به مهر گفت: نمایش «هشک‌های خالی» از اول تا هشتم محرم یعنی ۴ تا ۱۱ آبان‌ماه در مرکز تئاتر عروسکی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان اجرا می‌شود. نویسنده این اثر نمایشی انوش معظمی است که حساسه کر بلا از زبان ۳ مشک بیان می‌کند. وی ادامه داد: در این نمایش ۳ مشک خالی از آب که در اختیار حضرت رقیبه(س، علی اصغر(ع) و قاسم(ع) بودند و هر کدام به نوعی نتوانستند این بزرگواران را سیراب کنند، داستان خود را بازگو می‌کنند. این نمایش برای گروه سنی ۶ تا ۱۲ سال تولید شده و صبح و عصر میزبان علاقه‌مندان تئاتر عروسکی خواهد بود. این کارگردان تئاتر یادآور شد: این نمایش عروسکی تلفیقی از تکنیک‌های پوپارک، ماورای بنفش و سایه است که سال گذشته نیز در سالن مهر حوزه هنری به صحنه رفت و ۲ سال قبل نیز در سینما تئاتر کانون به صحنه رفته بود.

■ ■ ■

باشه آهنگر جزو برترین‌های روابط عمومی معرفی شد

برترین‌های دهمین سمپوزیوم بین‌المللی روابط عمومی در سطح ملی و استانی طی آیینی معرفی و تجلیل شدند که در میان آنها محمدعلی باشه‌آهنگر کارگردان سابقه‌سینمای ایران نیز بود. در بخش مدیران برتر روابط عمومی سیدهادی میرباقری از شرکت پتروپارس، محمدرضا کبیچاف از شرکت سهامی ذوب‌آهن اصفهان، قلی‌زاد از شرکت رجا، خسرو صادق‌زاده از بانک کشاورزی، وحید رحمتی از جمعیت هلال‌احمر، مرژان جزی‌زاده کریمی از دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، امیر عزیزی از سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس و داریوش سلیمی از شرکت کرمان موتور عناوین برتر را به خود اختصاص دادند. در بخش کارشناسان برتر روابط عمومی نیز جواد مقدسی از بانک صادرات، مهدی ارکوتسن از بانک انصار، محمدعلی باشه‌آهنگر از شرکت پخش فراآورده‌های نفتی، معصومه امینی‌ناییبی از سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای کشور و علی فصیحی از شرکت سهامی بیمه ایران تجلیل شدند.